

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
z Wojska i Służby Polej
ul. Pomorska 13, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl
NIP 956 16 25 127; REGON 870502736
KRS 00000 41692
Nr KRS 82 1090 1500 000 0000 5002 0244

VI '09
leś.

Wł. Sulisz

Chojnice
JOW „Gr. Pom.”
* Januszewski Stefan
ps. „Sosna”
M: 488/1122 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

Januszewski Stefan
T: N: 488/1122 Pom.
Chojnice JON „Gr. P.”

I/1. Relacja k. 2 s. 1-3

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III/1 — Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 — Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 — Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III/4 — Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. — 1945

III/5 — inne... —

IV. Korespondencja

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 4

VI. Fotografie k. 4

1/1. Delaja - Januszewski Stefan

1. Delaja nt. działalności Januszewskiego Stefana z 25.02.1991 i 27.01.1991, autorstwa W. Dulecy, mgr p. omys. k. 2 s. 1-3

- Urodził się 18 sierpnia 1921 r. w Powalichach pow. chejmiński, syn Franciszka i Marianny z d. Suchacka. Obecnie zamieszkały Zdrożki k/Sopotnia, pow. chejmiński. W wojnie obronnej nie brał udziału. W roku 1940 wstąpił do
- ✓ bezimienną grupy konspiracyjnej, która kierował Józef Macioszek. Grupa miała zbudować bunkier w lesie niedaleko Kłosowa. Spełniał on funkcję magazynu różnej broni, zbieranej w lasach po kampanii wrześniowej. Amunicji wszelkiego kalibru, jak również był miejscem zbiórki grupy. Poza celownikami pistoletu i powielaczem, swojej działalności nie przejawiał.
- W roku 1942 ojciec przysłał III grupę, i pod koniec roku Stefan powrócił do "Wehrmachtu". Tak jak wielu innych powołań. W lutym 1943 otrzymał urlop i z uzbrojeniem i wyposażeniem zgłosił się do oddziału Macioszka, z którym jeszcze przed powołaniem do wojska sprawy ugodził. Został zaprzysiężony przez Macioszka do Gryfa Powooskiego ps. "Josua".
- W oddziale pełnił funkcję kucharza. U Macioszka był również brat
- ✓ Stefana Mariana ps. "Tomil". W czerwcu 1943 r. oddział Macioszka przed spodziewaną obławą odszedł z rejonu jeziora charykowskiego w rejon Lesno - Lubnia, gdzie wzniesiono miał zbudowane schrony.
- W okolicach Lubni oddz. przebywał do połowy października. Zaplanowano bowiem na zimę wrocie spowrotem w rejon jeziora charykowskiego.
- Wrazie warsaw grupa zatrzymała się w lesie w okolicy Branik u lesiaka
- ✓ Myski Norberta, współdziałającego z grupą. W tym czasie u Myski przebywał Alfons Szroniek ps. "Edward" wraz ze swoim przybranym, "Edward" zainformował Macioszka o uzbrojeniu tej grupy, która miała m.p. w Wądołach k/Rytla. Szroniek vel. "Lewandowski" zasugerował Macioszkowi połączenie obu grup, na co Macioszek wyraził zgodę. Połączony w grupie Macioszka co do funkcji zadania były podzielone, grupa się podzieliła.
- ✓ Józef Macioszek z braci Januszkowski przeszli do grupy "Edwarda", która zaś powróciła na dawne lasy w rejonie nadleśnictwa Kłosowo. W okresie pobytu Macioszka w grupie Szronieka, grupa dokonała ~~dwóch~~ ^{dwóch} akcji, 13. 11. i 18. 12. 1943 r. na Niciemca w miejscowości

Okrąglik i Volksdeutscha Madzejewskiego w Ruchociosach. Stefan Januszczyński twierdził, że w oddziale Alfonsa Szwocha panował rozkład i całkowity brak dyscypliny, co doprowadziło do zdrady i jej likwidacji przez Niemców. Likwidacji uległo również całe zaplecze grupy. Macioszek i dwaj bracia Januszczyńscy na przełomie lutego 1944 r. odessli z oddziału „Edwarda”, dotychczas do swoich towarzyszy w rejon Charykowa, tym sposobem uniknęli śmierci.

04.03.1944 grupa „Edwarda” została okrążona i unicestwiona. Stefan Januszczyński przeżył partyzanckie w mundurze „Feldgrau” - który mu Niemcy sprezentowali, zdjął go dopiero przed wadliściami Armii Czerwonej, co było również jego wielkim plusem. Po wojnie osiedlił się na ziemkach odzyskanych w par. Bieduchów, oraz ziemach o które z takim oddaniem walczył w okresie brudnego terronu. Zmarł 23 sierpnia 1980 roku.

Gdańsk, dnia 27.01.1991r.

Włodarczyk

Urodził się 18 sierpnia 1931 r. w Powiśkach pow. chojnicki syn Franciszka i Marianny z d. Suchacka. Robotnik leśny, wykształconie podstawowe. W roku 1942 na skutek podpisania volklisty przez ojca, Stefan otrzymał powołanie do Wehrmachtu. Powieszał jak twierdził nie lubił stać na barakach, wybrał las. Kontakty z podziemiem miał już wcześniej. Zbierał broń i amunicję, po kampanii wrześniowej. Brał udział w budowie schronu, w którym odbywały się zebrania ukryte i jednocześnie służył za skład konspiracyjnych rzeczy.

Gdy budowali ten schron nie przypuszczali, że przyjdzie mu spędzić pod ziemią ponad 2 lata, lata wykreślane z życia.

Uzbrojenie oddziału było słabe. Nie posiadali broni maszynowej, a jeszcze bardziej komplikował obronę niedostatek amunicji sprawniej.

Do Gryfa Pomorskiego cała grupa została zaprowadzona przez leśniczego z Młyńska Józefa Bielskiego. Oddziałem dowodził

✓ Józef Macioszek w pseudonimie Alfons Trapp. Oddział zmienił często w.p. uchodząc przed niemieckimi obławami.

Stefan Januszewski miał przydzielony lot strzelniczy, w porze bojem ✓ wraz z bratem Mariannem i Józefem Macioskiem, aderali z bunkra "Edwarda" z Łądołów pod Rytlew, grupa "Edwarda" bojem została rozbita, zaledwie kilka dni po ich odejściu.

15 lutego 1945 r. Grupa J. Macioszka przeszła front nad jeziorem Ostrowite. Ukrywszy uprzednio broń nie przysiali się do partyzancki, udając robotników leśnych. To ich ocaliło przed wywiezieniem na "Urat"

Gdańsk, dnia 25.02.1991.

W. K.

T: K-488/1122 Sm.

Chojnice

Januszewski Stefan

Y. Party informacyjne
k.

++

all.

Reh. M-488/1

1122

Januszeki Stefan, ps. „Sosna”

Partyzant
Chojnice

a
Jamuszewski Stefan

Chojnice
LW 2

Part. grupy Mamuszki ² ²⁸ Józefa
rejon "Męcinka"

zob. Szosny Bernard T: A: 427/1042a
z. 1/1 s. 25...; imp. Choj.

28. XII 03

Januszeński Stefan
ps. "Soma"

Materiał do grupy port. Józefa Melionka ps. "Jeleni"

Zob. T: M - 1183 / 1979, Jan Drobinski, u. III 13
Dusz Chojnice

Chojnice
T.O.
(wyst. Pom.)

Januszewski Stefan
ps. "Sooome"

Chojnice
4

Bibliografia

zob: T:K: 33/642 Pom. Gulesse Wt.
- Choj.

zob. IV 104

Kulesza Władysław
80-462 Gdańsk-Urzeszcz

M-488 / 1122 Chojnice
Part.

++ Januszeński Stefan
"Sosna"

Januszewski Stefan

